

Sveučilište u Zagrebu
Akademija likovnih umjetnosti, Arhitektonski fakultet, Fakultet elektrotehnike i računarstva,
Tekstilno-tehnološki fakultet

Niko Bucalo, Luna Fofonjka, Blanka Gotić, Karla Krpan, Doris Lenarčić, Zola Radić, Nika
Vrbica, Iva Žmirak

PROJEKT ALAVERA

Zagreb, 2021.

Ovaj rad izrađen je na Zavodu za dizajn tekstila i odjeće Tekstilno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pod vodstvom doc. dr. art. Ivane Bakal i prof. dr. sc. Martinije Ire Glogar. Predan je na natječaj za dodjelu Rektorove nagrade za timski znanstveni i umjetnički rad (tri do deset autora) u akademskoj godini 2020./2021.

Autori studenti:

Niko Bucalo, 3.godina preddiplomskog studija Fakulteta elektrotehnike i računarstva, smjer računarstvo

Luna Fofonjka, 2.godina preddiplomskog studija Studija dizajna pri Arhitektonskom fakultetu, smjer industrijski dizajn

Blanka Gotić, 1.godina diplomskog studija Tekstilno-tehnološkog fakulteta, smjer modni dizajn

Karla Krpan, 2.godina diplomskog studija Tekstilno-tehnološkog fakulteta, smjer dizajn tekstila

Doris Lenarčić, 1.godina preddiplomskog studija Tekstilno-tehnološkog fakulteta, smjer modni dizajn

Zola Radić, 2.godina diplomskog studija Tekstilno-tehnološkog fakulteta, smjer modni dizajn

Nika Vrbica, 2.godina diplomskog studija Tekstilno-tehnološkog fakulteta, smjer modni dizajn
(paralelno 2.godina preddiplomskog studija Slikarstva na Akademiji likovnih umjetnosti)

Iva Žmirak, 1.godina diplomskog studija Studija dizajna pri Arhitektonskom fakultetu, smjer industrijski dizajn

SADRŽAJ

SAŽETAK

SUMMARY

1. UVOD	1
1.1 Problematika modnog sektora današnjice	1
2. HIPOTEZA I CILJEVI	4
2.1 Ideja projekta	4
3. MATERIJAL I METODE	7
3.1 Outfit no.1	8
3.2 Outfit no.2	11
3.3 Outfit no.3	15
3.4 Outfit no.4	19
3.5 Outfit no.5	23
3.6 Outfit no.6	27
3.7 Outfit no.7	33
3.8 Outfit no.8	38
3.9 Outfit no.9	43
3.10 Outfit no.10	50
3.11 Outfit no.11	55
3.12 Outfit no.12	60
3.13 Outfit no.13	65
3.14 Outfit no.14	70
3.15 Outfit no.15	74
4. REZULTATI	77
4.1 Rezultati vremenskim slijedom	77
4.2 Modna kolekcija „ <i>Pandemia</i> “	80
4.3 Kolekcija za dječji dom	90
5. ZAKLJUČAK	107
6. ZAHVALE	108
7. POPIS LITERATURE	110

SAŽETAK

Autori: Niko Bucalo, Luna Fofonjka, Blanka Gotić, Karla Krpan, Doris Lenarčić, Zola Radić, Nika Vrbica, Iva Žmirak

Naslov rada: Projekt Alavera

Projekt Alavera projekt je neformalno okupljene skupine studenata različitih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s ciljem uspostave reprezentativnog modnog brenda budućnosti koji je temeljen na atributima skrbi o vlastitom ekološkom te društvenom učinku. Studenti angažirani na projektu okupljeni su sa sastavnica Sveučilišta koje imaju komponentu obrazovanja o dizajnerskom procesu poput Akademije likovne umjetnosti, Studija Dizajna Arhitektonskog fakulteta, Tekstilno-tehnološkog fakulteta te Fakulteta elektrotehnike i računarstva kako bi tamo stečenim sposobnostima i mnogobrojnosti pokrili cijeli dijapazon procesa i aktivnosti potrebnih za uredno rukovođenje modnog brenda. Projekt za finalni cilj ima uspostavljanje studentske platforme međugeneracijske i interfakultativne suradnje koja svojim aktivnostima prikupljanja otpadaka i viškova tekstilnog materijala lokalnih gradskih brendova te obradom prikupljenog materijala procesima *upcycling* domene djeluje kao uzor modnome sektoru demonstrirajući rast poslovanja uz implementaciju *zero-waste* poslovnog modela jednako kako biva i medij propagacije održive mode pred očima javnosti eksponirajući skriveni potencijal ponovne uporabe tekstilija. Projekt je svojim humanitarnim i ekološkom aktivnostima ostvario pokroviteljstvo Europskih snaga solidarnosti te Inicijative Mladih za ljudska prava, kao i bio proglašavan najboljim idejnim rješenjem na mnogim natjecanjima poput GreenTech hackatona organiziranog od strane Poduzetničkog centra Krapinsko-zagorske županije kao i Social Impact Award Croatia organiziranog od strane Hrvatske udruge za kreativnost i inovacije. Projekt je prisutnost u javnosti ostvario dvama revijama od kojih jedna u sklopu Q'art Projekta Ilica, te prisutnost u medijima kroz članak u časopisu GloriaGlam posvećen projektu.

Ključne riječi: Održiva moda, upcycling, zero-waste, društveni učinak, međufakultativna suradnja

SUMMARY

Authors: Niko Bucalo, Luna Fofonjka, Blanka Gotić, Karla Krpan, Doris Lenarčić, Zola Radić, Nika Vrbica, Iva Žmirak

Title: Project Alavera

Project Alavera is a project of an informally gathered group of students from different faculties of University of Zagreb with the goal of establishing a representative fashion brand of the future based on the attributes of taking care of its own environmental and social impact. Students involved in the project are gathered from the faculties of the University that have the component of educating about the design process like the Arts Academy, the Design Study at the Faculty of Architecture, the Textile technology faculty and the Faculty of Electrical Engineering and Computing in order to, with the capabilities acquired there and multiplicity, cover the entire spectrum of processes and activities necessary for an orderly fashion brand handling. The project, for its final goal, has the task of establishing a student platform of intergenerational and interfacultative collaboration which, with its activities of collecting textile waste and surplus material from local brands and treating the gathered material with the processes of the *upcycling* domain, acts as a role model to the fashion sector – by demonstrating business growth with having implemented *zero-waste* business model, equally as much as being a propagation medium for sustainable fashion before the eyes of the public by showcasing the hidden potential of textile fabric reuse. With its humanitarian and environmental impact, the project was sponsored by the European Solidarity Corps and the Youth Initiative for Human Rights, and was declared the best conceptual solution in many competitions such as the GreenTech hackathon organized by the Krapina-Zagorje County Entrepreneurship Center and the Social Impact Award Croatia organized by Croatian Association for Creativity and Innovation. The project achieved public presence via two fashion shows, one of which was part of the Q'art Project Ilica, and presence in the media by being the subject of an article in GloriaGlam magazine.

Keywords: Sustainable fashion, upcycling, zero-waste, social impact, interfacultative collaboration

1. UVOD

1.1 Problematika modnog sektora današnjice

Od visoke mode¹ pa sve do sportske odjeće, modna industrija današnjice globalno je procijenjena na vrijednost od preko tri bilijuna dolara². Spomenuta cifra velika je, no nemjerljiva u usporedbi s cijenom koju modna industrija ima za okoliš. Modnu industriju 2015. godine moglo se okriviti za upotrebu 79 milijardi kubičnih metara vode³ od ukupno 266 milijardi kubičnih metara vode s kojom je ekonomija cijele Europske Unije industrijski postupala. Obzervacija je to koja proizlazi iz činjenice da je za proizvodnju jedne pamučne majice potrebno 2.700L vode, jednako koliko i za zadovoljiti potrebe jedne osobe za tekućinom u razdoblju od dvije i pol godine. Osim optužbi o velikim količinama vode koje modna industrija iz okoliša crpi, modna industrija velike količine otpadnih voda, onečišćenih pesticidima i umjetnim bojilima, u okoliš vraća. Naime, statistika nalaže kako se proizvodni procesi zajedno s post-konzumerističkim procesima tekstilnog sektora mogu okriviti za 20% polucije čiste vode u svijetu. U obzir se pritom uzima fakat da jedno pranje napunjene perilice rublja poliesterskom odjećom može ispustiti i do 700.000 mikroplastičnih vlakana u okoliš, za čije naknadno prikupljanje tehnologija trenutno ne postoji te koja potom, osim što direktno izazivaju masovno odumiranje oceanskog života te smanjenje biodiverziteta, indirektno mogu završiti i u prehrambenom lancu čovjeka, posljedice čega još uvijek nisu istražene. Osim štete za svjetske vode, utjecaj tekstilne industrije na okoliš primjetan je i u emisiji stakleničkih plinova. Procjenjuje se da je ista odgovorna za 10% svjetske emisije stakleničkih plinova, što je više od ukupnog svjetskog zračnog i pomorskog prometa zajedno, te da će, ukoliko se trend nastavi, do 2050. godine dostići i jednočetrvrtinski udio u globalnoj emisiji stakleničkih plinova. Posljedice su to linearnog poslovnog modela koji trenutno dominira sektorom, a koji se opisno može dočarati glagolima uzmi-napravi-baci. O tome koliko industrija otpada zapravo stvara, najbolje se može saznati iz istraživanja tvrtke Reverse Resources koje nastupa sa zaključkom kako se već pri proizvodnoj fazi „prolije“, odnosno nepotrebno izostavi iz proizvodnje 25%

---

¹ (franc.: haute couture) izrađuje se od luksuznih materijala, prilagođena zahtjevima kupca. U njezinoj se izradbi osobita pozornost obraća detaljima koji se često rade ručno. (<https://www.enciklopedija.hr/>)

² Izvor: <https://fashionunited.com/global-fashion-industry-statistics/>

³ Izvor: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/633143/EPRS_BRI\(2019\)633143_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/633143/EPRS_BRI(2019)633143_EN.pdf)

materijala⁴. Taj otpad, postignut gomilanjem neupotrijebljenih izrezaka i viškova iz krojne slike modnog predmeta zove se pre-produkcijski, a stvara se od početka procesa te je trenutno u rijetkim poslovnim modelima implementirana njegova ponovna upotreba u proizvodnome procesu.

Otpadnoj bilanci tekstilnog sektora ne idu na slavu ni brojke vezane uz gomilanje otpada sa strane potrošača. Naime, od 1996. količina odjeće koju pojedinac u EU konzumira godišnje povećala se za 40% poradi naglog pada cijene proizvodnje odjeće te ustanovljivanja srednje klase koja od nedavno barata povećanim prihodima. Odjeća se često kupuje kao statusni simbol te nerijetko više poradi samog konzumerizma nego radi stvarne potrebe. Istraživanje sociologinje Sophie Woodward sa Sveučilišta u Manchesteru 2007. godine o upotrebi odjeće pokazalo je kako je u prosjeku 12% odjeće u svojim ormarima ispitana populacija smatrala u potpunosti neaktivnom⁵. Slijedno tomu, ne čudi podatak kako Europljanin, u prosjeku, godišnje odbacuje 11 kilograma odjeće, dok američka populacija pak godišnje odbacuje 37 kilograma odjeće.

Presjekom potonja dva podatka dolazi se do frapantne cifre o onome što struka naziva kategorijom post-produkcijskog otpada. Enormnih 85% svih proizvedenih tekstilija diljem svijeta biva proglašeno otpadom, te se jednostavno baca u deponije i/ili spaljuje. Brojčano, to je 92 milijuna tona tekstilnog otpada godišnje, što je ekvivalent odlaganju jednog punog kamiona odjeće u deponij svake sekunde.

Kako se trenutno svijet nosi s tom činjenicom? Vrlo loše. Globalno se manje od 1% odjeće reciklira u novu odjeću, ponajprije zbog neadekvatne tehnologije i netransparentnosti velikih modnih kuća o vlastitim lancima nabave i odlaganja materijala. Ne manjka napomenuti ni neučinkovitost doniranja odjeće. Prema podacima Elizabeth Cline i njene knjige *Overdressed: The Shockingly High Cost of Cheap Fashion*, 90% donacija dobrotvornim organizacijama biva prodano reciklažnim tvrtkama. Od toga, samo 50% reciklira se procesom *downcyclinga*⁶ dok se preostalih 50% viškova preprodaje u zemlje trećeg svijeta. One bivaju preplavljene korištenom odjećom iz zapadnih zemalja, čiji im uvoz umanjuje vrijednost lokalne industrije. Kenija je čak 2015. probala zabraniti uvoz korištene odjeće iz zapadnih zemalja, no Trumpova administracija prijetila je povećanjem tarifa, te se ništa nije promijenilo. Problem ovdje, kao i u većini

---

⁴ <https://reverseresources.net/about/white-paper>

⁵ <https://books.google.co.uk/books?id=HwfCHC1lq6IC&q=inactive+clothing#v=snippet&q=inactive%20clothing>

⁶ Recikliranje na način da je novi proizvod manje kvalitete od onoga koji se reciklirao, npr. sjeckanje odjeće na sitna vlakna od kojih se radi termo-izolacija

slučajeva, leži u manjku komunikacije među dionicima u procesu zbrinjavanja otpadnih tekstilija. U tajanstvenosti i inkognito načinu rada velikih korporacija koje dominiraju sektorom, te slaboj definiranosti legislative procesa. Ovaj problem izazov je za cijeli ekosustav i nijedna organizacija pojedince ne može istome stati na kraj. Za rješavanje problema ove veličine potrebno je ujediniti i potrošačku stranu u misli o smanjenu konzumacije brze mode i proizvođače tekstila u ideji o smanjenju stope zagađivanja okoliša.

2. HIPOTEZA I CILJEVI

2.1 Ideja projekta

Ideja Alavera projekta mnogostrana je. Prvenstveno, rodila se iz konstantnog susretanja njenih autora s podacima o ekološkoj neučinkovitosti modnog sektora današnjice, tjerajući tako skupinu buntovnih mladih umjetnika na propitkivanje moraju li stvari zaista biti posložene kako su trenutno. Od trenutka kada se počelo razmišljati o realizaciji ideje, prisutna je bila hipoteza kako za promijeniti stvari nema boljeg od uključivanja u njenu provedbu savršenog omjera poznavanja i nepoznavanja sektora, mladosti i iskustva. Time bi se osigurale nove perspektive i drugačija metodologija, koje bi bile ujedinjene s ustaljenim i već provjerenim mjerilima. Hipoteza je primijenjena na tim. Okupljen u timu tako se našao samostalni ulični umjetnik bez formalnog obrazovanja o sektoru, s velikim crtaćim sposobnostima te manjkom familijarnosti s povijesti mode, dok pritom mnogo upoznatiji s najnovijim modnim trendovima, onima *upcyclinga*⁷. Projekt je takav obrazovni status interpretirao kao avangardni dio neformalne skupine koji sa sobom nosi protusredstvo bezumnom poštivanju ustaljenih regula. Vođena hipotezom kako je doza organizacije potrebna u radu bilo koje radne skupine ljudi, za podjelu posla i aktivnosti određivanja vremena i intenziteta rada, projektna skupina u tu ulogu regrutira i studenta Fakulteta elektrotehnike i računarstva, upoznatog s poslovnim modelima. Što se tiče dizajnerskog procesa projekt je imao kao pretpostavku ostati multilateralan, otvorenog uma te voljan mnogim stilovima dati priliku. S tom hipotezom regrutirane su čak četiri djevojke iz sektora modnog dizajna, studentice Tekstilno-tehnološkog fakulteta u Zagrebu koje time dobivaju prostor za grupno upotpunjivanje i učenje jedna od druge, jednako koliko i za samostalni iskaz. Kao izvršnu komponentu dizajnerskog procesa, projekt je s dobrodošlicom dočekao dvije studentice Studija dizajna, smjer industrijski dizajn, s velikim praktičnim iskustvom u industriji, prisutne za podijeliti znanje o detaljima izvedbe na koje treba paziti. Okupljen tim, svojom brojnošću i multilateralnošću bio je sposoban za pokrivanje cijelog spektra procesa koje jedan modni brend tj. ovaj projekt mora imati. Nakon osiguravanja komponenata mladenačke inovativnosti, motiviranosti i buntovnosti prema postojećem stanju u industriji formiranjem studentskog tima, projekt istu hipotezu o potrebitosti

---

⁷ Kreativna prenamjena, ponovno davanje vrijednosti prethodno smatranome nusproduktu, otpadnome proizvodu

angažiranja mladih generacija seli i na publiku. Prisutna je i hipoteza o većoj sposobnosti, na taj način formatiranog brenda – kao transparentnog te s autorima poznatima javnosti, za privlačenjem istodobnika, odnosno populacije mladih, koju projekt smatra ključnom te ciljanom skupinom za afirmaciju i održivost glavne ideje u budućnosti, one o reciklaži. Projekt, naime, kao jedan od glavnih ciljeva ima biti propagator ideje o ponovnoj uporabi odjevnih predmeta. Autori projekta stav dijele s hipotezom kako nema bolje metode za širenje ideje projekta od bivanja uzorom ciljanoj skupini, odnosno smatraju kako utjecaj ideje raste kada se istim načelima vode sami autori, kolege publike iz generacijskog konteksta, zbog čega neanonimnost autora projekta te isticanje angažmana mladih ljudi. Hipoteza o većoj angažiranosti publike ukoliko brend odiše dojmom pristupačnosti, ugravirana je u projekt i deklariranjem slogana projekta koji glasi „moda mladih, za mlade“. Još jedan sud kojim se projekt vodi, poradi iste svrhe – one zbližavanja s publikom, jest taj da ničim drugim do davanjem slobode potrošačima, uključivanjem istih u dizajnerski proces, brend ne može osigurati bolju povezanost publike s brendom, nužnu za početnu afirmaciju brenda. Tom hipotezom dolazi se do glavnog poslovnog modela, načina rada brenda – individualne personalizacije odjeće pojedinaca. Želja je projekta Alavera, radeći svoje modne komade, služiti javnosti kao platno koje projicira sve procese koji su mogući, sav reciklažni potencijal koji je ostvariv kada se dizajnersko pero preda u ruke potrošača te kada izvor materijala seli u njihove vlastite ormare. Cilj je projekta Alavera biti gradska platforma za prikupljanje privatnih tekstilnih viškova populacije te građanima pružiti priliku istima postići novi dizajn. Ostvariti komunikaciju između onih željnih modnog samoizričaja, a bez tekstilnog materijala i onih s neaktivnom tkaninom u posjedu. Vrijednost koju projekt nudi za prvu skupinu je ispunjavanje modnih želja pojedinaca u obliku osvježavanja i redizajniranja priloženih modnih komada, te osiguravanje prenamjena tj. pronalazak nove svrhe doniranome materijalu za drugu skupinu. Također, zbog hipoteze o kasnom oponašanju, odnosno podvrgavanju publike novoj ideji tek nakon dobivenog uvida, projekt Alavera zadaje si za prvotni cilj upravo od prikupljene privatne tkanine pojedinaca te viškova prikupljenih od lokalnih brendova izraditi vlastitu eko-kolekciju kojom će javnosti demonstrirati procese te potencijal ostvariv prenamjenom istih, biti praktični primjer, putokaz prema budućnosti mode. Kao postupke, odnosno modne procese, koje projekt nudi na raspolaganje publici zamišljeni su

isključivo ekološki procesi *upcycling* domene poput *patchworka*⁸, *eco-printinga*⁹ shiburu tehnikom, bojadisanja tkanina lišćem, izbjeljivanja, krojenja od otpadnih i repromaterijala, strojni i ručni vez, ručno oslikavanje te tisak. Alavera osim demonstracije javnosti o potencijalu primjene *upcycling* procesa i prenamjene postojećih odjevnih predmeta, za cilj ima biti uzor lokalnim brendovima po pitanju implementacije *zero-waste*¹⁰ poslovnog modela tj. ponovnog korištenja tekstilnih ostataka. Za podcilj projekt si zadaje javiti se lokalnim brendovima, priupitati za donaciju viškova tkanine kako bi se istima kasnije prišlo s izvještajem o tome koliko je toga bilo moguće učiniti s doniranim materijalom. Projekt je po tom pitanju vođen hipotezom kako će se spomenutim izvještajem te manifestacijom sadržaja Alaverine eko kolekcije lokalne brendove navesti na razmišljanje o implementaciji *zero-waste* poslovnog modela, potaknuti na suradnju oko pronalaska načina kako iskoristiti viškove te probuditi svijest o ponovnome korištenju bilo čega što je brend dotad smatrao otpadom.

Kao finalnu hipotezu, projekt se usuđuje pretpostaviti kako će se, ukoliko sve ide po planu, ovom platformom kreirati, veći od dosadašnjeg, prostor za svrsishodno doniranje odjeće te povećati šansa ostvarivanja odnosa na relaciji vlasnik neaktivne odjeće – dizajner – izvođač, čime će, u odnosu na svoju veličinu, platforma biti od većeg društvenog utjecaja od mnogih brendova današnjice. U prijevodu, stvorit će se ogroman društveni učinak platforme.

Posljednja hipoteza jest ona akademska, da će se ovom platformom studentima željnim uvida u branšu dati prilika za iskušavanje velikog broja modnih procesa iz prve ruke, ostvarivanje komunikacije u sektoru, izlaganje vlastitog talenta te napredovanje.

---

⁸ oblik je tekstilne tehnologije u kojoj se ostaci različitih materijala koriste za izradu novog tekstila.

⁹ postupak tiska koji koristi biljke, životinje, stijene i elemente prirode za stvaranje slike

¹⁰ Skup principa usmjerenih na prevenciju otpada koji potiče redizajn životnih ciklusa resursa tako da se svi proizvodi ponovno koriste

3. MATERIJAL I METODE

U ovome poglavlju, pružit će se detaljan prikaz metoda i procesa korištenih u svrhu realizacije ideje, odnosno opis načina baratanja materijalima i opremom u svrhu postizanja svakog od outfita Alaverine eko kolekcije pod imenom Pandemia, koja je svrhe manifestiranja modnih procesa *upcycling*-a pred očima javnosti te predstavljanja potencijala recikliranja materijala.

OUTFIT no.1

Prilikom izrade ovog outfita, postupkom *upcyclinga*, reciklirano je pet pari doniranih nam od Humane Nove ženskih traperica te prijateljev, doniran nam, muški pulover.

Za izradu ove haljine ideja vodilja bila je ostvariti slip haljinu. Obzirom da bi muški traper bio previše krut kada bi se koristio za izradu ovog komada odjeće, odlučili smo koristiti modele ženskih traperica koje su sadržavale postotak elastana, radi bolje pristajalosti ženskoj figuri. Haljina je skrojena iz sedam krojnih dijelova, ostavljeni su živi rubovi ili pak korišteni bočni šavovi. Na prednjem dijelu naknadno su našivene trake savijene po principu pliesa od traper materijala koji je prethodno bio tretiran izbjeljivačem kako bi se frontalni dio outfita odmaknuo od konstantnog plavetnila okolne palete

boja. U haljinu je implementirano i kopčanje na stražnjoj strani, na sredini pomoću skrivenog patentnog zatvarača. Muškome puloveru dodani su jastučići za ramena čime su skraćeni rukavi te postignut ženstveniji dojam u kombinaciji s haljinom.

Torba je postignuta doniranim nam materijalima od Prostorie. Namijenjena je nošenju na ramenu, podnica i stranice torbe sašivene iz jednog komada. Također, na torbu je dodana etiketa Alavera napravljena tiskom loga na ostacima materijala od traperica te traper džep.

Slika 1 – outfit no.1

Slika 2 – outfit no.1 detalj

Slika 3 – tote bag za outfit no.1

OUTFIT no.2

Kroz ekološki pristup dizajniranju i proizvodnji s ciljem produživanja životnog vijeka odjeće nastaje modna kombinacije inspirirana uličnom modom. Kreacija se sastoji se od jeans jakne i suknje. Plava traper jakna zakopčava se na male gumbiće sa prednje strane, pri dnu ima dva džepa, a u struku je dodana pasica koja se može zakopčati kako bi se naglasio struk. S obzirom da je glavna poanta bila odjevni predmet osvježiti i učiniti ga zanimljivim, te je pamuk kao vrsta tkanine najpogodnija podloga za slikanje, traper jakna ukrašena je bijelom bojom za tekstil. Traper je prvo pripremljen tako što je prije oslikavanja opran (jer boja bolje prijanja na oprani tekstil), zatim se debljim kistom pažljivo nanijela boja, pomiješana s malom količinom vode, kako bi se osiguralo

Slika 4 – outfit no.2

da je prisutno dovoljno boje za zadržati se na tekstilu. Fiksiranje je završni proces obrade tkanine u kojem se boje bolje sjedine s tkaninom, kako ih pranje u perilici ne bi moglo skinuti. Nakon nanošenja boje za tekstil, površina se obavezno suši na zraku, od minimalno 24 do 72 sata. Nakon što se boja osušila na zraku, tkanina se izokreće na suprotnu stranu, preko se stavlja zaštitna folija i vrši se fiksiranje termo prešom. Ideja samih motiva nastala je u trenu izrade, oni se također nadovezuju na uličnu umjetnost te na jakni svojom jednostavnošću za cilj imaju odjevni predmet učiniti simbiotičnim s krojem i materijalom, dati dojam izvorne povezanosti.

Slika 5 – detalj gornjeg dijela outfita no.2

Drugi dio odjevne kombinacije suknja je duljine do sredine lista ili 'midi', visokog struka te na kopčanje patentnim zatvaračem i gumbom. Prilikom realizacije modnog komada događa se reciklaža dvoje hlača, čijim spajanjem nastaje efektna suknja. Upotrijebljene su hlače maslinaste boje koje su odrezane od struka na niže, te po srednjem šavu kako bi se mogle odvojiti nogavice i dobiti otvor za suknju. Druge hlače od tamnog su trapera, rez je napravljen od bedra na niže, te su unutarnji rubni šavovi otparani kako bi se omogućilo njihovo kasnije spajanje u obliku suknje. Također s prednje strane dijela suknje od tamnog trapera načinjen je prorez zbog postizanja boljeg efekta. Nakon obrade dvoje spomenutih različitih hlača, njihovim spajanjem šivaćom

mašinom nastaje krajnji proizvod. Suknja nije porubljena kako bi nastao parani rub suknje čime se pridonosi efektu ležernosti.

Slika 6 – outfit no.2 donji dio

Radi upotpunjivanja kombinacije nastaje torba „Tote bag“ kombiniranjem svjetlijeg traper a i debljeg pamuka zelenkaste nijanse. Torba je namijenjena nošenju na ramenu te ima dvije ručke koje su iskrojene te sašivene od preostalog traper a. Na prednjoj strani torbe nalazi se nakrojen i poveći džep također od prethodno raskrojenog traper materijala, a dodan je i alaverin logo u obliku etikete postignute tiskom na krojni ostatak traper a.

Cijeli outfit promišljen je kao jednostavna, a opet upečatljiva kombinacija za svaki dan.

Slika 7 tote bag uz outfit no.2

OUTFIT no.3

Kombinacija se sastoji od traper-pamučne hudice i crnih hlača s tipografskom intervencijom. Hudica je postignuta upotrebom doniranih nam traper hlača.

Ženska hudica nastaje kroz zanimljiv proces recikliranja traperica i podeblje hudice. Djelovanjem izbjeljivača na samu hoodicu postupkom „tie dye“ nastaje zanimljiv te nedefiniran uzorak s još zanimljivijim prijelazima boja. Izbjeljele traperice izrezane su u području bedara bez forme kako bi se postigao nehajan izgled, zatim se taj komad tropera, nakon što se hudici napravio rez u području ispod prsa, našivao šivaćom mašinom na hudicu. Hudica nakon što je „cropana“ ponovo dobiva svoju normalnu dužinu, a za bolji vizualni dojam dio tropera dodan je na nadlakticu lijevog rukava.

Slika 8 – outfit no. 3

Jednostavne crne hlače niskog struka, naglašene su Alavera sitnim tipografskim natpisima fonta MontSerrat SemiBold koji se ponavljaju na desnom vanjskom rubu nogavice od koljena na niže, a intervencija je postignuta djelovanjem izbjeljivača koji se nanosio kistom kroz šablonu slova. Dodatno je dužina traperica skraćena dodavanjem elastične trake u donjem rubu, pa je na taj način postignut volumen.

Slika 9 – outfit no.3, detalj

Slika 10 – outfit no.3, gornji dio

Slika 11 – outfit no.3, detalj donjeg dijela

OUTFIT no.4

Prilikom izrade ovog outfita ukupno su reciklirana četiri para traperica i košulja.

Jakna je izrađena po principu kimono kroja. Stražnji i prednji dio su raskrojena dva para različitih traperica spojenih zatim u ramenom šavu. Na taj su, potom, spuštene rameni šav dodani donji dijelovi traperica u duljini dijela od koljena do ukupne duljine traperica, te je svemu još dodana traka za funkcionalnost koja pridrži rukav koji je iznimno dug i širok. Pojasnica jednih od korištenih traperica u ovome outfitu poprimila je svojstvo ovratnika. Reciklirana, odnosno ponovno upotrijebljena našla se i našivna etiketa modnog brenda Mustang.

Slika 12 – outfit no. 4

Outfitu je dodan i prsluk, izrađen iz modela crnih ženskih traperica koji je bio odbačen vjerojatno iz razloga slabe pristajalosti poradi iznimno male veličine i niskog struka u kroju. Pojasnica tih hlača rasporena je i poprima svojstvo trake ispod grudi koja drži cijeli prsluk pozicioniran. Došivene su košarice i dodane uske trake koje su zapravo odrezani bočni šavovi na trapericama. Donirana nam bijela košulja oslikana je crnom bojom za tekstil u duhu koncepta same kolekcije.

Slika 13 – outfit no.4 detalj gornjeg dijela

Slika 14 – outfit no.4, gornji dio

Slika 15 – outfit no.4, detalj gornjeg dijela

OUTFIT no.5

Modna kombinacija sastoji se od traperica, povećeg debljeg pulovera i torbe.

Siva majica na prednjici prošivena je trima ostacima materijala u bijeloj, žutoj i nježno roza boji. Tkanine su protkane zajedno s majicom, preklapanjem jednog materijala preko drugoga, te tako zajedno čine organske oblike u skladu, preko kojih se dodatno prošiva crnom debljom pređom linijski obris polovice ženskoga lica.

Hlače su skinny ženski model, na koje se interveniralo šivanjem preko prednjeg dijela desne nogavice, ostatkom materijala drugih hlača crne boje na koje se prethodno šivanju ručno izveo ručno oslikani motiv labirinta. Traperice dodatno

čini zanimljivijima i preko svega nakrojen džep trećih jeans hlača, preuzet sa stražnjice hlača i našiven na prednjicu bedra desne nogavice.

Torba je napravljena po principu patchworka tj. međusobnog spajanja malenih dijelova različitih ostataka traper tkanine kojim se dobiva šareni uzorak, u ovom slučaju nastaju razne nijanse plave boje. Namijenjena je nošenju u ruci, podnica i stranice torbe sašivene od jednog komada tamnog traper. Također na torbu je dodana etiketa Alavera napravljena tiskom loga na ostacima materijala od traper.

Slika 16 – outfit no.5

Slika 17 -outfit no.5, detalj donjeg dijela

Slika 18 – outfit no.5, gornji dio

Slika 19 – tote bag u sklopu outfita no.5

OUTFIT no.6

Kombinacija načinjena od crne majice, sive košulje i bijelih cargo hlača.

Na crnu majicu se djelovalo izbjeljivačem koji se nanosio kistom kako bi se postigao efekt printa tipografskih elementa i motiv lubanje ljudske glave. Zapravo, može se reći da je majica „oslikana izbjeljivačem“ da bi se postigao taj zanimljivi efekt promijene boje tkanine pri djelovanju kemikalije.

Na vanjsku košulju koja je zamišljena da se nosi preko pulovera, našiven je ostacima tkanina logo reciklaže čiji rubovi nisu porubljeni kako bi nastao parani rub radi s dojmom ležernosti.

Strukturane hlače izrađene od tkanine s visokim udjelom pamuka. Kopčanje se ostvaruje patentnim zatvaračem i

gumbima, dok su dijagonalni prednji, stražnji, te džepovi na bedrima iskrojani od restova doniranih od strane Prostorie. Hlače su inače uskog kroja, jednostavne, no intervencijom džepovima postaju *cargo* hlače (hlače sa džepovima na nogavicama) nakon što su našiveni sivi džepovi s teksturom tipične radničke mandure. Na sive džepove našivene su duže trake koje na krajevima imaju kopče u bojama koje odgovaraju gornjem dijelu outfita. Hlače postaju komad koji naginje *streetstyle* stilu koji cijeloj odjevnoj kombinaciji instantno daje notu modernosti.

Slika 20 – outfit no.6

Slika 21 – outfit no.6, gornji dio

Slika 22 – outfit no.6, gornji dio odostraga

Slika 23 – outfit no.6, donji dio sprijeda

Slika 24 – outfit no.6, donji dio straga

Slika 25 – outfit no.6, donji dio detalj

OUTFIT no.7

Kombinacija se sastoji od recikliranih traperica, sakoa i majice.

Deblja majica prvo je tretirana izbjeljivačem s ciljem postizanja „burn“ uzorka, s obzirom da djelovanje izbjeljivača na crne površine daje žuto-narančaste uzorke što vizualno podsjeća na izgled gorenja.

Sako je ukrašen ostacima traperica u obliku loga reciklaže na leđima sakoa, s ciljem da se istakne poruka koju projekt predstavlja.

Hlače nastaju spajanjem dvoje muških modela hlača. Hlače svijetlog traperica s kopčanjem patentnim zatvaračem i gumbom odrezane su od pola bedra na niže. S prednje strane bile su oslikane crnom bojom za tekstil motivom kostiju

nogu. Boja je nanescena kistom na površinu traperica, zatim se uradak sušio na zraku, a potom je termo prešom fiksirana boja. Muške crne hlače od izbjeljelog su traperica, rez je napravljen od bedra na niže. Nakon obrade dvoje različitih hlača, njihovim spajanjem šivaćom mašinom nastaje krajnji proizvod. Rub gdje se spajaju hlače na bedrima nije porubljen kako bi nastao parani rub nogavica čime se pridaje izgledu spontanosti.

Slika 26 – outfit no.7

Slika 27 – outfit no.7, gornji dio detalj

Slika 28 – outfit no.7, gornji dio straga

Slika 29 – outfit no.7, donji dio

Slika 30 – outfit no.7, donji dio detalj

OUTFIT no.8

Ova odjevna kombinacija načinjena je od recikliranih dijelova različitih hlača, košulje i majice.

Majica je originalno bordo boje, za postizanje zanimljivog efekta tretirana je izbjeljivačem, postupkom „tie dye“ kojeg karakterizira uporaba svijetlih, zasićenih primarnih boja i pojačanih efektnih uzoraka, kakvi nastaju na spomenutoj majici.

Siva muška košulja, tretirana je na poledini zanimljivim detaljima ručnog veza i ručnog oslikavanja. U ovom je procesu izbjeljivač nanošen kistom od prirodne dlake i oslikani motivi grada u noći. Motivi nastali djelovanjem izbjeljivača naknadno su naglašeni prošivanjem deblje pređe kako bi se više istaknuli na samoj površini košulje, čime se postiže dojam trodimenzionalnog otiska na površini tekstila.

Hlače nastaju spajanjem dvoje muških modela hlača. Muške hlače svijetlog trapera s kopčanjem patentnim zatvaračem i gumbom odrezane su od struka na niže. S prednje strane oslikane su crnom bojom za tekstil motivom zdjelice kostura. Boja je nanescena kistom na površinu trapera, zatim se suši na zraku, a potom se fiksira boja termo prešom. Druge hlače od sivog su izbjeljelog trapera, a rez je napravljen od bedra na niže. Nakon obrade dvoje različitih hlača, njihovim spajanjem šivaćom mašinom nastaje krajnji proizvod. Rub gdje se spajaju hlače na bedrima nije

Slika 31 – outfit no.8

porubljen kako bi nastao parani rub nogavica čime se pridaje izgledu ležernosti, odnosno *streetstyle-u*¹¹.

Slika 32 – outfit no.8, gornji dio

---

¹¹ Modna industrija uličnu odjeću definira kao modnu, ležernu odjeću koju nose sljedbenici popularne kulture.

Slika 33 – outfit no.8, gornji dio straga

Slika 34 – outfit no.8, donji dio

Slika 35 – outfit no.8, donji dio detalj

OUTFIT no.9

Modna kombinacija koja se sastoji od crne deblje majice tipa ranglan pullover, traper košulje i muških traperica. Na obje nadlaktice rukava crne muške majice našivena su srca izrezana od bale 100%-tnog pamučnog materijala crvene boje koju nam je donirao Varteks, prošivena strojnim vezom.

Traper košulja ručno je naštampana logoima Alavere, naspreganim sprejevima u raznim bojama kroz metalnu šablonu i markerom napisanim sloganima vezanim uz slow-fashion. Košulja je bila oslikavana i flomasterima koji su namijenjeni nanošenju na tekstil i bojama za tekstil koje su nanesene kistovima na košulju sa prednje i stražnje strane. Nakon dorade košulja se suši na zraku, a potom se fiksira boja termo prešom. Ideja motiva se izgledom

nadovezuje na uličnu umjetnost te prisutni na jakni za cilj imaju istaknuti poruku koju projekt predstavlja. Na košulju je našivena i vratna etiketa Alavera napravljena toplinskim tiskom loga Alavera na ostatak materijala od tropera izrezan u pravokutnom obliku.

Trapericama tamnog tropera, sužen je kroj na način da se izrezao dio tkanine s boka nogavica, te su potom na isto mjesto uzdužno ušivene trake crvene, bijele i plave boje. Funkcija traka vizualno je produljiti noge.

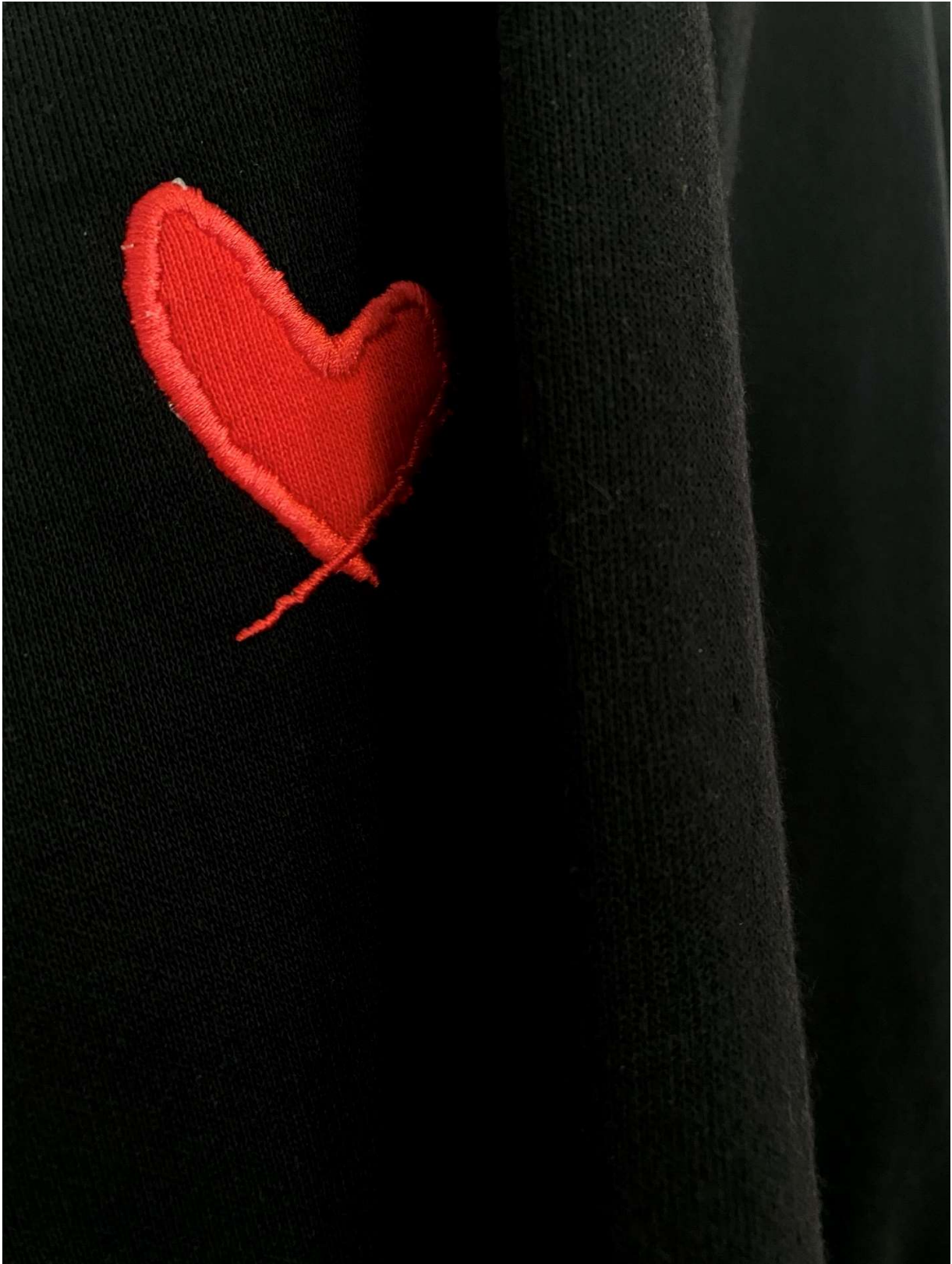

Slika 36 – outfit no.9

Slika 37 - outfit no.9 gornji dio

Slika 38 - outfit no.9, detalj gornjeg dijela

Slika 39 – outfit no.9, gornji dio straga

Slika 40 – outfit no.9, gornji dio detalj

Slika 41 – outfit no.9, donji dio

Slika 42 – outfit no.9, donji dio detalj

OUTFIT no.10

Outfit načinjen od deblje majice, traper jakne i tamnih traperica.

Zelena ženska majica na koju se na bočnom dijelu lijevog rukava strojnim vezom našio od frotira u žutoj nijansi, tipografski motiv, koji tako postaje interesantan 3D ukras samoga rukava. Traper košulja, uvijek u modi, ručno je ispečatirana sitnim logoima Alavere. Košulja je također oslikana crnim flomasterom koji je namijenjen nanošenju na tekstil s prednje kao i stražnje strane. Nakon dorade košulja se suši na zraku, a potom fiksira se boja termo prešom. Na košulju je dodana etiketa Alavera napravljena tiskom loga na ostacima materijala od trapera.

Traperice tamnog trapera oslikane su proljetnim motivima cvijeća.

Oslikane su bojama za tekstil u žutim i zelenim nijansama, koje su nanese precizno kistovima, po šablona koja je netom prije iscrtana na trapericama kredom za označavanje po tekstilu. Nakon završenog oslikavanja, tretirana površina se suši na zraku barem 24 sata. Osušena oslikana površina prekriva se zaštitnom folijom i fiksira se termo prešom.

Cijela kombinacija odiše jednostavnošću odijevanja, namijenjenom za svaki dan.

Slika 43 – outfit no.10 (lijevo)

Slika 44 - outfit no.10, gornji dio

Slika 45 - outfit no.10, gornji dio detalj

Slika 47 – outfit no.10, donji dio

Slika 48 – outfit no.10, donji dio detalj

OUTFIT no.11

Prilikom izrade ovog outfita reciklirana je jedna muška majica i tri para rabljenih, doniranih nam traperica.

Majica je tretirana izbjeljivačem te je tako dobiven „acid“ uzorak, nakon intervencije izbjeljivačem majica je oprana na visokoj temperaturi kako bi se isprao eventualan ostatak boje iz tkanine.

Korzet je iskrojen iz osam krojnih dijelova, korištena tkanina dobivena je paranjem odnosno rastvaranjem starih muških traperica. Prilikom spajanja krojnih dijelova u dijelu trupa korišten je francuski šav, potom su u kanale dobivene pomoću sistema francuskog šava umetnute plastične vezice za struju koje drže formu cijelog korzeta u području

struka. Za kopčanje su korištene kukice za spajanje kao najfunkcionalniji princip kopčanja na korzetu. Rubovi samog korzeta zatvoreni su kosom trakom koja je također samostalno izrađena od recikliranog materijala. Pri završetku izrade korzet je oslikan crnom bojom za tekstil linijskim i tipografskim motivima.

Suknja je izrađena na vrlo jednostavan i praktičan način iz ženskog modela traperica visokog struka. Pretvaranje hlača u suknju postignuto je paranjem sjedalnog šava i preklapanjem i spajanjem istog u novi prednji i stražnji dio suknje. Prilikom takvog procesa na dužini haljine

Slika 49 – outfit no.11

ostaju praznine u obliku slova V, te praznine su naknadno popunjene ostatkom donjeg dijela traperica koji smo prethodno anulirali zbog željene dužine haljine. Finalni postupak bio je dodavanje volana na rub dužine za koji je korišten također reciklirani jeans, no ovaj put model s elastinom i premazom na licu tkanine s kojim je postignuta tekstura kožnog materijala.

Slika 50 – outfit no.11, gornji dio

Slika 51 – gornji dio, korzet

Slika 52 - outfit no.11 gornji dio, korzet, detalj

Slika 53 - outfit no.11, donji dio

OUTFIT no.12

Prilikom izrade ovog outfita reciklirano je dva para traperica, muška košulja i baloner.

Košulja je skraćena do dužine struka ostavljen je živi rub, te je zatim oslikana sloganom *slow fashion*¹² čime je naglašena poruka samog projekta.

Hlače su izrađene spajanjem muškog i ženskog modela. S obzirom da je muški model širok u dijelu bokova na njega je u dijelu pojasnice našiven gornji dio ženskih traperica visokog struka čime je postignuta bolja pristajalost ženskom tijelu. Dodatno, dužina traperica skraćena je dodavanjem elastične trake u donji rub, te time postignut i volumen.

Baloner je u vidu kroja ostao netaknut, ali je zbog prirodnog izbjeljivanja crne boje prilikom deset godina korištenja te ekspozicije svjetlosti bio savršen komad za intervenciju izbjeljivačem. U ovome procesu, izbjeljivač je nanošen kistom od prirodne dlake i oslikani su razni urbani motivi i tipografski elementi u domeni *spore mode*¹³.

Slika 54 – outfit no.12

¹² Hrv.: spora moda

¹³ Spora moda, koncept je koji opisuje suprotno brzom modi i dio je "sporog pokreta", koji zagovara proizvodnju u odnosu na ljude, okoliš i životinje.

Torbica odnosno pismo torbica je u vidu krojne slike iznimno jednostavna, ali sam uzorak je vrijedan spomena jer je dobiven platno prepletom različitih traka sačuvanih iz restova materijala koje smo koristili prilikom izrade ostalih komada u kolekciji.

Slika 55 – outfit no.12, donji dio detalj

Slika 56 – outfit no.12, gornji dio, baloner

Slika 57 – outfit no.12, gornji dio detalj

Slika 58 - outfit no.12, modni dodatak, torbica

OUTFIT no.13

Prilikom izrade ovog outfita reciklirano je tri para muških traperica i muška vesta.

Muška vesta je u ovom outfitu zbog svoje iznimno velike veličine dobila svojstvo ženske haljine. Haljina je tretirana izbjeljivačem, ručno oslikana motivima, a renderi rukava ostavljeni su cijeli u izbjeljivaču na duže vrijeme što je rezultiralo potpunim obojenjem u narančastom tonu.

Sako je izrađen iz tri modela muških traperica modela Levis. Kod ovog modela možemo se pohvaliti najvećom iskoristivošću rabljenog materijala jer je uklapanje krojne slike sakoa u centimetar odgovaralo dobivenom materijalu nakon rastvaranja traperica. Naknadno su iskorišteni i ostali elementi poput stražnjih džepova, pojasnice, mali držači za pojasnicu te čak i našivna etiketa.

Slika 59 – outfit no.13

Slika 60 – outfit no.13, detalj

Slika 61 – outfit no.13, gornji dio

Slika 62 – outfit no.13, gornji dio straga

Slika 63 – outfit no.13 gornji dio straga, detalj

OUTFIT no.14

Ovaj modni koncept nastao je recikliranjem traperera i ženske pulover „crop-top“ majice.

Prednji i stražnji dio majice odvojen je od rukava i na njega se djelovalo izbjeljivačem kako bi se postigao „tie dye“ uzorak na materijalu. Nakon procesa izbjeljivanja ljubičasta boja postigla se dodatnim bojadisanjem u perilici rublja uz Simplicol boju za odjeću. Sada ljubičasti *body* majice spojio se šivanjem s rukavima druge majice žute boje. Majice su prošivene na dijelovima ramena kako bi se spojili rukavi, te u struku čime se dodaje donji porub majici u ulozi rendera. Spajanjem dvije različite majice u ljubičastoj i žutoj boji postiže se zanimljiv kontrast boja.

Sako je izrađen iz osam modela muških *Slika 64 – outfit no.14*

traperica modela. Kod ovog modela

možemo se također pohvaliti velikom iskoristivošću rabljenog materijala jer je uklapanje krojne slike sakoa u centimetar odgovaralo dobivenom materijalu nakon rastvaranja traperica.

Naknadno su iskorišteni i ostali elementi poput stražnjih džepova, pojasnice, mali držači za pojasnicu te čak i našivna etiketa.

Ženske traperice skinny modela pretvorene su u trapez model. Nogavice traperica su parane na bočnim i unutarnjim šavovima od koljena na niže, te se na te dijelove našivaju ostatci traperera

drugih hlača koji sada nogavicu čine u obliku zvona. Na ovaj način nastaju hlače u trapez izgledu.

Krojni dijelovi torbe uzeti su kompletno iz ostataka materijala koje nam je donirala Prostorija te nastaje u obliku takozvane „tote bag“. Torba je namijenjena nošenju na ramenu te ima dvije ručke. Dodana je etiketa Alavera napravljena tiskom loga na ostacima materijala od traperera.

Slika 65 – outfit no.14, gornji dio

Slika 66 – outfit no.14, gornji dio, prsluk

Slika 67 - outfit no.14, tote bag detalj

OUTFIT no.15

Deblja muška majica bež boje, tretirana je kavom radi stvaranja tamnijih mrlja po cijeloj majici u oker nijansi. Majica je dodano ukrašena našivenim džepovima koji su preuzeti sa safari prsluka.

Džepovi su raspoređeni na prednjici majice u slovo L, na dnu se nalaze dva na kopčanje drukerima, jedan se nalazi na desnoj strani prsa kao preklopni džep, a treći džep se nalazi na nadlaktici lijeve ruke, također kao preklopni džep, radi povećanja dojma širine pulovera. Tako nastaje jednostavna, a opet unikatna majica.

Muške uske hlače, koje su izbljedile u pranju, osvježene su bojom za tekstil koje se koriste za vraćanje boja koje su isprane. Većina boja za tkanine posebno je pogodna za bojanje u perilici rublja.

Boja se stavlja u bubanj za pranje sa svježje opranom tkaninom i odabere se odgovarajući ciklus pranja. Također mogu se bojiti manje količine tkanina izravno u posudi s kipućom vodom. Posebno nježne materijale mogu se ručno bojati i u loncu, čak na nižim temperaturama. Poslije završenog bojanja hlača u njihovu izvornu crnu, na području oko koljenja precizno su načinjene rupe paranog izgleda čime se outfit vraća izgledu nošenosti.

Slika 68 – outfit no.15

Slika 69 – outfit no.15 gornji dio

Slika 70 - outfit no.15, gornji dio detalj

4. REZULTATI

4.1 REZULTATI VREMENSKIM SLIJEDOM

Krenimo redom vremenskim slijedom događaja projekta od početka akademske godine 2020./2021. Još kada je projekt bio u idejnoj fazi, u listopadu 2020. godine, ta skica – kao projektni predložak – bila je prijavljena na Social Impact Award Croatia u organizaciji Hrvatske udruge za inovativnost i kreativnost. Ideja je osvojila prvu nagradu na natjecanju te su začetnici ideje uzeli to kao dokaz da je ideja vrijedna ulaganja vremena te pokušaja njenog ostvarenja. Osim osvojenog prvog mjesta, natjecanje je imalo i komponentu javnog glasovanja, na kojem je ideja Alavera projekta odnijela najveći broj glasova publike, njih oko 300. Takav rezultat pružio je osnivačima na uvid i veliku svjesnost javnosti o potrebi za rješavanjem problema nagomilavanja odjeće, te eventualnu publiku ukoliko projekt zaživi. Projekt je nastavio raditi na unaprjeđenju postavki kako bi osigurao pozadinsku financijsku podršku, pronašao ulagača kao i na širenju ideje među kolegama kako bi se osigurao frontalni potrošački aspekt projekta, našla publika. Projekt je apliciran na financijsku podršku Europskih snaga solidarnosti te je izrađeno par prototipa odjevnih komada. Tada bliski krug poznanika autora projekta pohvalio je izrađene prototipe, a uskoro nakon toga, na blagdan Sveta tri kralja 2021. godine, izvješteni smo da je projekt zadovoljio uvjete te upao pod sponzorstvo Europskih snaga solidarnosti. Prepoznavanje od strane Agencije za mobilnost i programe Europske Unije smatramo velikim priznanjem kvalitete, kao i potencijala ideje, te se hvalimo činjenicom. U mjesecu siječnju prisustvovali smo i na natječaju „Moja inicijativa“ kojeg provodi Inicijativa mladih za ljudska prava, te također osvojili njihovo sponzorstvo što se tiče nabavke za projekt vezanih izvedbenih materijala te kasnije plaćanje promocije projekta. Taj rezultat donio nam je sa sobom i prisustvovanje u radijskoj emisiji radio stanice Yamm FM, gdje smo bili pozvani na intervju nakon osvojene nagrade. Izvrsnim rezultatom, potvrdom društvenog benefita ovog projekta za studentsku populaciju, smatramo i sam odaziv velikog broja studenata na natječaj za sudjelovanje na projektu, na čemu je izvorna skupina osnivača izuzetno zahvalna. Rezultatom volimo smatrati i prepoznavanje akademske zajednice, odnosno Tekstilno-tehnološkog fakulteta i Studija dizajna, projekta kao vrijednog mentoriranja i promoviranja kada nam je pružen komunikacijski kanal njihove web stranice i mail servisa. Naime, preko njihovih mrežnih kanala ispromovirana je naša

ideja i nagrade koje je osvojila te su studenti sastavnica pozvani na sudjelovanje, davanje doprinosa u realizaciji projekta. Rezultatom smatramo i bivanje u biltenu Tekstilno-tehnološkog fakulteta. Mjesec dana otkako je projekt započeo, u veljači, pažljivim probiranjem svih prijavljenih studenata okupljen je tim. Prva aktivnost tima bilo je zajedničko sudjelovanje na Algebrinom hackatonu, gdje smo osvojili drugo mjesto, bili pohvaljeni od strane žirija kao najbolja ideja, s kao jedinom manjkavosti navedenom tadašnju početnu fazu projekta naspram ostalih na hackaton prijavljenih. To je donijelo projektu još par dobrih rezultata u obliku spominjanja u portalima poslovni.hr i Jutarnji list. Pred kraj veljače, kako je dizajnerski proces idejnog osmišljavanja svih outfita Alaverine eko-kolekcije bio pred završetkom, na dnevni red došlo je i spomenuto u opisu projekta javljanje lokalnim brendovima kako bi ih se odriješilo nepotrebnih i viškova materijala, te od istoga napravio novi proizvod. Rezultatom smatramo i samo umrežavanje s velikim lokalnim brendovima Varteks, Prostorija, reciklažnom ustanovom HumanaNova, te lokalnim manufakturama DasPas i Sitolab te njihovu donaciju otpadnog i repromaterijala projektu. Smatramo kako je dobivenim povjerenjem od strane tako velikih igrača u industriji projekt zaslužio hvalu, te isti čin rezultatom vrijednim spomena. Donirane su nam ogromne količine materijala koje su stvarno imale potencijala za biti prepravljene i redizajnirane u nešto inspirativno. Također, što volimo smatrati rezultatom jest činjenica da nas je lokalni dizajnerski atelje studio Kramah prihvatio u svoje mentorstvo te su tamo mnogo puta bile održane radionice prijenosa znanja o modnome sektoru i procesima na studente participante u projektu. Kako je Alaverina eko kolekcija već duboko bila u izvedbenom stadiju, s otprilike materijaliziranih 6 outfita, sredinom travnja 2021. počelo se unutar tima razmišljati o javnome nastupu. Javili smo se Poduzetničkom inkubatoru Krapinsko-zagorske županije te su nam ponudili održavanje mini revije pred njihovim zaposlenicima, članovima, te vanjskim suradnicima kao i par ljudi iz lokalne samouprave, sve kako bi se ideja održive mode promovirala. Revija je održana u skladu s profesionalnim standardima kao i onim epidemiološkim. Ovo postignuće smatramo prekretnicom, jer nam je dalo fotografskog i reklamnog materijala za napraviti Instagram profil projekta te početi s prezentiranjem ideje pred očima javnosti. Revija je naravno završila u lokalnome portalu županije gdje smo predstavljeni kao budućnost mode te na web stranicama poduzetničkog centra. Reviju smo prezentirali i mi sami na novonapravljenoj stranici Instagram profila @alavera_official te rezultatom smatramo veliki broj pratitelja koji nas je zapratio u sljedećih par dana, oko 200. Izuzetno velikim

rezultatom smatramo ono što je sljedeće bilo posrijedi. Naime, uslijedio je poziv od strane Q'art: Projekt Ilica da Alavera sudjeluje izvedbom samostalne revije na buvljaku planiranom u centru grada u lipnju. Bila je to idealna prilika doprijeti do velikog broja ljudi, ljudi u centru grada koji imaju navike kupovine odjeće. Među mnogim podupirateljima ideje projekta Alavera, tom prilikom našli su se i lokalni bar te lokalni DJ. U tome sastavu, zajedničkim snagama mogli smo ispromovirati događaj na Instagramu te smo rezervirali mnoga mjesta svim zainteresiranima prvi red to tepiha. Na dan održavanja revije, dobili smo ovacije prepunih tribina, te bili osim pljeskom, nagrađeni i mnogobrojnim Instagram objavama koje su nas spominjale i čestitale na trudu. Taj dan, broj pratitelja narastao je na brojku od 500 ljudi. Podijeljeno je ukupno 200 promotivnih letaka na kojima se objašnjava tematiku projekta. Reviju je posjetio i gradonačelnik Zagreba. Neslužbeno, od par poznatih ljudi u industriji savjetovani smo kako istu kolekciju definitivno valja prijaviti na Zagreb Design Week, a i Tekstilno-tehnološki fakultet i Studij dizajna ponudili su vlastiti izložbeni prostor za nošene na reviji odjevne predmete čim epidemiološke mjere ekspoziciju budu dozvoljavale. Medijski sadržaj završio je na Facebook profilu cijelog Q'art buvljaka. Naravno da su uslijedile i e-poštom poslane nam pohvale za reviju te modne komade od prethodno spomenutih donatora. Nedugo nakon održane revije, projekt je primio poziv za davanjem intervjua u poznatom lokalnom modnome blogu GloriaGlam. Poziv smo s veseljem prihvatili te dogovorili intervjua. Intervju je nedugo zatim objavljen na mrežnoj stranici GlorijeGlam. Uslijedio je i poziv od studentske televizije TV Student za davanjem i njima intervjua, uvida u čime se projekt bavi. Snimljen je video prilog koji je bio emitiran na HRT4 programu Hrvatske radiotelevizije, te je dostupan za pogledati snimku na YouTube kanalu televizije. Alavera projekt prisustvovao je i na Z1 televiziji, no ne riječima, već djelom. Naime, Z1 televizija dozvolila nam je da odjenemo voditeljicu emisije CRO Timeout, što smo s ponosom i učinili te se te tako još jednom pojavili u eteru. Za kraj, iznimnim rezultatom smatramo i službeni poziv od alumni zajednice Social Impact Award Austrije za pristajanje biti upisan u njihovu case-study knjigu. Riječ je o knjizi koja budućim generacijama predstavlja projekte koji su zaživjeli te imaju održivi društveni učinak. Svim gore navedenim ostvarenim rezultatima, projekt je primljen i u zagrebački Impact Hub na dodatno usavršavanje, fazu akceleracije projekta.

4.2 MODNA KOLEKCIJA „PANDEMIA“

U nastavku slijedi prikaz fotografijama događaja revije koju je Alavera održala za javnost u sklopu buvljaka Q'art Projekt Ilica.

Slika 71 outfit no.14

Slika 72-outfit no.12

Slika 73- outfit no.3

Slika 74 - outfit no.15

Slika 75 - outfit no.6

Slika 76 - outfiti no.9 (desno) i no.10 (lijevo)

Slika 77 - outfiti no.11 (lijevo) i no.13 (desno)

Slika 78 - outfiti no.5 (lijevo) i no.8 (desno)

Slika 79 - outfiti no.1 (lijevo) no.2 (desno) i no.4 (sredina)

Slika 80 - outfiti no.6 (lijevo) i no.7 (desno)

4.3 KOLEKCIJA ZA DJEČJI DOM

Osim modne kolekcije, Alavera je ostvarila i kolekciju društvenog učinka. Radi se o kolekciji za dječji dom Ivan Goran Kovačić. Naime, paralelno s obavljanjem svih aktivnosti i modnih procesa vezanih uz izvedbu Alaverine ekološke kolekcije s ciljem demonstracije javnosti što se sve može postići od repro i viškova materijala, Alaverin tim došao je do zaključka kako tu postoji prostor za postići i humanitaran čin. On bi se sastojao od prilaska zajednici dječjih domova Grada Zagreba s idejom kako bi djeci smještenoj u domovima Alavera mogla izraditi odjevne komade upravo po želji, time omogućiti modni samoizričaj mališana te priliku za nositi nešto jedinstveno. Projekt se javio ravnateljici dječjih domova u Zagrebu, te je projekt izazvao oduševljenje upravnog odbora. Tim je posjetio dječji dom Ivan Goran Kovačić, te od jedanaestoro djece uzeo te napravio popis želja, potrebne materijale te krenuo u izvedbu.

Slijedi kratak prikaz te opis metodike i procesa korištenih u izvedbi Alaverine personalizirane kolekcije za djecu dječjeg doma Ivan Goran Kovačić.

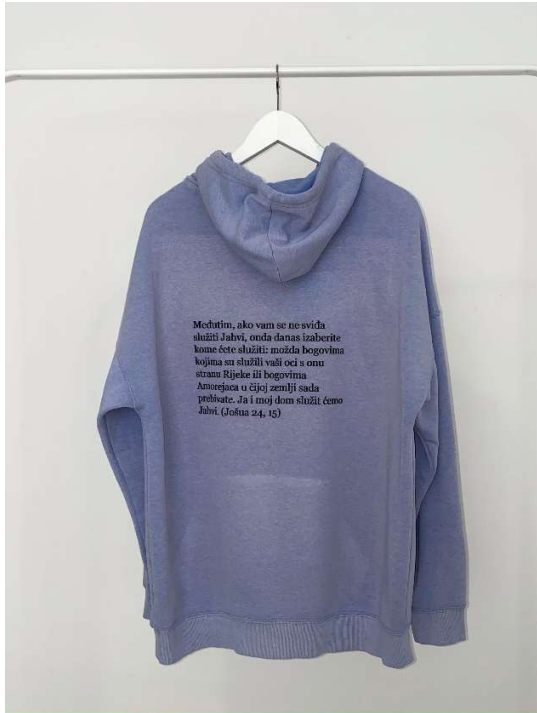
Slika 81 - kolekcija za dječji dom

OUTFIT no.1

Cura je priložila vlastitu tamnoplavu hudicu, te je postignut dogovor oko redizajniranja hudice u pogledu promjene tona boje u svjetloplavu te tipografskog tiska na prsa i leđa. Nijansa svjetlije tona plave boje zamišljene hudice postignuta je ispiranjem hudice u otopini izbjeljivača u vodi te namakanjem hudice u istoj dok se ton ne postigne. Hudica je potom temeljito isprana u vodi, zatim i oprana u perilici rublja. Studentice studija dizajna iz tima potom su pripremile vektorske datoteke zamišljene tipografije od strane naručitelja, te smo tisak napravili u tehnici *heat-transfer* toplinskom prešom. Hudica je pri isporuci izmamila osmijeh na lice naručitelja.

Slika 82 dječji dom - outfit no.1 - prije

Slika 83 - dječji dom - outfit no.1 - poslije

OUTFIT no.2

Cura je priložila vlastitu crnu traper jaknu i bijelu majicu kratkih rukava, te je postignut dogovor oko redizajniranja traper jakne u pogledu ispunjenog kvadratnog tiska slike leđa uz dodavanje opisa slici putem tipografskog tiska te bijele majice u pogledu tipografskog tiska na leđa.

Studentice studija dizajna iz tima obradili su poslanu nam sliku od strane naručitelja u obliku bolje kalibracije boja na slici te automatske nadopune piksela, izradili vektorsku datoteku za tisak tipografije te smo tisak napravili u tehnici *heat-transfer* toplinskom prešom. Traper jakna i majica pri isporuci su izmamili osmijeh na lice naručitelja.

Slika 84 - dječji dom - outfit no.2 - prije

Slika 85 - dječji dom - outfit no.2 - poslije

OUTFIT no.3

Cura je priložila vlastiti uobičajeni par traper hlača, te je postignut dogovor oko redizajniranja hlača u pogledu pravljenja izrezaka i poderotina na traper hlačama prema poslanoj nam inspiracijskoj slici. Studentice studija modnog dizajna iz tima potom su pripremile šablone za izradu zamišljenih poderotina na hlačama od strane naručitelja, te smo poderotine postigli ručno krojačkim škarama. Hlače su također bile skraćene u duljinu te ponovno porubljene nakon skraćivanja kako bi naručitelju bolje pristajale.

Slika 87 - dječji dom - outfit no.3 - prije

Slika 86 - dječji dom - outfit no.3 - poslije

Slika 88 - dječji dom - outfit no.3 - poslije, detalj

OUTFIT no.4

Cura nije priložila vlastiti odjevni komad već je molila da joj se pruži jedan. Riječ je bila o kratkoj majici koja će podsjećati na nogometni dres koji će ona kasnije pokloniti srodnoj osobi. Idejna skica nam je pružena, te se postupak izrade sastojao od pronalaska majice prigodne veličine u našoj kolekciji doniranih stvari te tipografskog tiska na prsa i leđa. Studentice studija dizajna iz tima potom su pripremile vektorske datoteke zamišljene tipografije od strane naručitelja, te smo tisak napravili u tehnici *heat-transfer* toplinskom prešom. Majica je ispunila očekivanja.

Slika 89 - dječji dom - outfit no.4 - poslije

OUTFIT no.5

Cura je priložila vlastitu sivu crop-top majicu, te je postignut dogovor oko redizajniranja majice u vidu tipografskog tiska na prsa i leđa. Studentice studija dizajna iz tima potom su pripremile vektorske datoteke zamišljene tipografije od strane naručitelja, te smo tisak napravili u tehnici *heat-transfer* toplinskom prešom. Majica je primljena s radošću.

Slika 91 - dječji dom - outfit no.5 - prije

Slika 90 - dječji dom - outfit no.5 - poslije

OUTFIT no.6

Cura je priložila vlastitu crnu crop-top majicu, te je postignut dogovor oko redizajniranja dane majice u vidu tipografskog tiska na prsa i rukave. Studentice studija dizajna iz tima izradile su tri vektorske datoteke zamišljene tipografije od strane naručitelja, te smo tisak napravili u tehnici *heat-transfer* toplinskom prešom. Prije tiska, nužno je bilo da kolegice s modnog dizajna iz tima odšiju rukave s majice kako bi se oni planarno postavili na toplinsku prešu, kako bi se tisak odvijao na što ravnijoj površini. Tri tiska ovaj put izvedena su folijom kako bi se postigao efekt fluorescencije na lijevome, te efekt odsjaja na desnome rukavu te na prsima.

Slika 93 - dječji dom - outfit no.6 - prije

Slika 92 - dječji dom - outfit no.6 - poslije

Slika 94 - dječji dom - outfit no.6 - poslije detalj

OUTFIT no.7

Cura nije priložila vlastiti odjevni komad već je molila da joj se pruži jedan. Riječ je bila o zamišljenoj crnoj hudici s tiskom naprijed s od strane nje odabranom slikom, motiva lika iz japanskog crtanoog filma. Slika nam je pružena te se postupak izrade sastojao od toga da su studentice studija dizajna iz tima obradili poslanu nam sliku u obliku bolje kalibracije boja na slici te automatske nadopune piksela, izradili pripremu za tisak te smo tisak napravili u tehnici *heat-transfer* toplinskom prešom.

Slika 95 - dječji dom - outfit no.7 - poslije

Slika 96 - dječji dom - outfit no.7 - poslije, detalj

OUTFIT no.8

Dječak je priložio vlastitu bijelu majicu kratkih rukava, te je postignut dogovor oko redizajniranja iste u pogledu promijene boje u crnu te tiska motiva tigra na prsa. Studentice studija modnog dizajna majicu su obojale Simplicol bojom za prebojavanje tekstila u perilici rublja, a potom dale studenticama studija dizajna za zadatak vektorizirati ilustrativni primjer skice tigra koje su same nacrtale. Nakon postizanja vektorske datoteke, napravio se tisak tehnikom *heat-transfer*. Promjena boje te tisak udahnuili su svježinu u majicu koja je do tada bila rijetko nošena, primaoc je izjavio kako se majica vratila u njegov aktivni dio ormara.

Slika 97 - dječji dom - outfit no.8 - prije

Slika 98 - dječji dom - outfit no.8 - poslije

OUTFIT no.9

Dječak je priložio vlastitu crnu majicu kratkih rukava, te je postignut dogovor oko redizajniranja iste u vidu tiska znaka omiljenog mu nogometnog kluba na prednji dio majice. Studentice studija dizajna iz tima obradili su sliku znaka nogometnog kluba pronađenu na internetu u stilu kakav je naručitelja zamislio, izradili vektorsku datoteku za tisak u *vintage* maniri te smo tisak napravili u tehnici *heat-transfer* toplinskom prešom.

Slika 99 - dječji dom - outfit no.9 - prije

Slika 100 - dječji dom - outfit no.9 - poslije

OUTFIT no.10

Dječak je priložio vlastitu bijelu majicu kratkih rukava, te je postignut dogovor oko redizajniranja iste u vidu tiska slike koju će priložiti te tipografije koju će osmisliti na prednji dio majice. Studentice studija dizajna iz tima obradili su poslanu nam sliku u obliku bolje kalibracije boja te automatske nadopune pikselima, izradili vektorsku datoteku za tisak te osmislili kompoziciju spomenuta dva elementa te smo tisak napravili u tehnici *heat-transfer* toplinskom prešom.

Slika 102 - dječji dom - outfit no.10 - prije

Slika 101 - dječji dom - outfit no.10 - poslije

OUTFIT no.11

Cura je priložila vlastitu crnu majicu kratkih rukava, te je postignut dogovor oko redizajniranja iste u pogledu tiskanja ispunjenog kvadratnog slikom na prednji dio majice. Studentice studija dizajna iz tima obradili su poslanu nam sliku od strane naručitelja u obliku bolje kalibracije boja na slici te automatske nadopune piksela, izradili pripremu za tisak te smo tisak napravili u tehnici *heat-transfer* toplinskom prešom. Majicu je primila s oduševljenjem te rekla specijalno brinuti se o njoj.

Slika 104 - dječji dom - outfit no.11 - prije

Slika 103 - dječji dom - outfit no.11 - poslije

5. ZAKLJUČAK

Projekt Alavera pokazao se kao projekt prijeko potreban društvu te od strane društva dočekan s velikom dobrodošlicom. Mnoge hvale koje su pristigle sa svih strana, od onih sa strane etabliranih brendova s kojima se projekt našao u komunikaciji radi dobavljanja njihovih materijalnih restova te radi izrade proizvoda nove vrijednosti od istih, preko onih sa strane akademske zajednice koja je vrlo dinamično alocirala prostor, bilo onaj komunikacijski bilo mentorski, u svrhu promocije ideje projekta, pa sve do onih pristiglih od strane publike koja je em konzumirala proizvod em podržala ideju dijeljenjem sadržaja po društvenim mrežama i ovacijama uživo, učinile su projekt proglašen vremenski otpornim, te stavile u kategoriju onih čija će se izvedba u budućnosti osigurati. Dokazani pozitivni učinci kroz ovaj period inkubacije projekta, oni o studentskom angažmanu, neformalnom učenju, omogućavanju transfera znanja te uvida u branšu iz prve ruke, oni o ekološkom učinku reciklaže i osvještavanju javnosti i etabliranih brendova o tome što se sve može postići reciklažom, kao i oni demonstracije društveno-humanitarnog benefita za ranjive skupine postavili su temelj za egzistenciju platforme poput Alaverine u budućnosti. Ono što je od iznimne važnosti za naglasiti jest kako se ovaj projekt pokazao itekako provediv, pogotovo kada se u obzir uzme činjenica da su ovaj njegov prototip vodili studenti. Za zaključiti jest da se na ovakav način, kolektivnim angažmanom društva, radne skupine te vanjskih partnera u industriji može postići promjena u društvu, promjena u načinu zbrinjavanja tekstilnog otpada, postaviti novi standard te osigurati svijetla budućnost za ekologiju našeg planeta.

6. ZAHVALE

Zahvaljujemo asistentu Ivanu Beritiću te profesorici Martiniji Iri Glogar na pružanju tehničke i radne potpore u snimanju video izvješća o ekološkoj situaciji u modnome sektoru te uvidu u modne procese¹⁴.

Zahvaljujemo svim prijateljima i njihovim obiteljima koji su nam ukazali povjerenje te donirali vlastite neaktivne odjevne komade.

Zahvaljujemo partnerima u industriji koji su nam donirali viškove materijala te osobama koje su imale posredničku ulogu u tome procesu. (Varteks – Martina Vrdoljak Ranilović, Prostorija – Tatjana Bartaković, HumanaNova - Ivan Božić)

Zahvaljujemo svim novinarima od strane kojih smo bili pozvani dati intervju te tako završili plasirani u medije. (Yammat FM – Lucija Čeč, TV Student, GloriaGlam – Ines Madunić, SIA Award – Kyle Yong, Corina Angelescu)

Zahvaljujemo akademskim krugovima te sastavnicama Sveučilišta od strane kojih smo dočekani raširenih ruku, te promovirani u medijskom prostoru akademske zajednice. (Tekstilno-tehnološki fakultet - asistent Ivan Beritić te profesorica Martinia Ira Glogar, Studij dizajna - asistentica Nika Pavlović)

Iznimne zahvale svim studentima koji su se prijavili za sudjelovanje na projektu, kao i radnoj skupini koja je provela projekt.

Zahvaljujemo svim osobama i organizacijama koje su se našle na popisu mentora projekta. (Franjo Horvat, Marijana Kramah, Martinia Ira Glogar, Ivana Bakal, Agencija za mobilnost i programe Europske Unije – Lorena Barić)

Zahvaljujemo udruzi FABLAB na tehničkoj potpori. (Tin Valetić)

Zahvaljujemo se organizatorima Q'art projekta Ilica koji su nam dali prostor za sudjelovanje na buvljaku i omogućili izvedbu revije (Ivana Bakal, Ivana Nikolić Popović)

Zahvaljujemo Poduzetničkom inkubatoru Krapinsko-zagorske županije na danoj nam prilici za održavanje revije u njihovom fizičkom te medijskom prostoru kojem su nas izložili. (Romana Kerep)

---

¹⁴ bit.ly/alavera-video

Zahvaljujemo Inicijativi mladih za ljudska prava na sponzoriranju projekta. (Andrea Kovač, Morana Starčević)

Zahvaljujemo radijskoj kući Yammam FM na dodijeljenom prostoru u eteru.

Zahvaljujemo televiziji TV Student na reportaži o projektu Alavera.

Zahvaljujemo GlorijiGlam na danome prostoru u eteru.

Zahvaljujemo televiziji Z1 što nam je dopustila da odjenemo voditeljicu za emisiju CRO Timeout.

Zahvaljujemo autorima fotografija Allini Nicolis, Viktoriji Genzić, Luni Fofonjki i dr.

Iznimno zahvaljujemo i voditeljici dječjeg doma u Zagrebu Svjetlani Tončetić Bogović koja nas je s radošću uputila dječjem domu Ivan Goran Kovačić te naravno zahvaljujemo i djeci koja su nam ukazala povjerenje te izrekla svoje želje kako bi ih projekt Alavera ostvario.

7. POPIS LITERATURE

(1)

<https://books.google.co.uk/books?id=HwfCHC1lq6IC>

(2)

https://globalfashionagenda.com/wp-content/uploads/2017/05/Pulse-of-the-Fashion-Industry_2017.pdf

(3)

<https://www.ellenmacarthurfoundation.org/news/one-garbage-truck-of-textiles-wasted-every-second-report-creates-vision-for-change>

(4)

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20201208STO93327/the-impact-of-textile-production-and-waste-on-the-environment-infographic>

(5)

https://www.youtube.com/watch?v=zxFqTJ14&ab_channel=CircularApparelInnovationFactory

(6)

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/633143/EPRS_BRI\(2019\)633143_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/633143/EPRS_BRI(2019)633143_EN.pdf)

(7)

<https://fashionunited.com/global-fashion-industry-statistics/>

(8)

<https://reverseresources.net/white-paper>

(9)

https://books.google.hr/books?id=G_NvDwAAQBAJ&dq=elisabeth+cline&hl=hr&sa=X&redir_esc=y

(10)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Upcycling>

(11)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Downcycling>

(12)

<https://www.businessinsider.com/fast-fashion-environmental-impact-pollution-emissions-waste-water-2019-10>

(13)

<https://www.theguardian.com/fashion/2021/mar/22/how-green-are-your-leggings-recycled-polyester-is-not-a-silver-bullet-yet>

(14)

<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=68950>

(15)

https://en.wikipedia.org/wiki/Zero_waste

Prijava za Rektorovu nagradu u akademskoj godini 2020./2021

Umjetničko područje, Rektorova nagrada za timski znanstveni i umjetnički rad (tri do deset autora)

Naslov rada:

PROJEKT ALAVERA

Autori:

Niko Bucalo, Luna Fofonjka, Blanka Gotić, Karla Krpan, Doris Lenarčič, Zola Radić, Nika Vrbica, Iva Žmirak

Mentori:

doc. dr. art. Ivana Bakal

prof. dr. sc. Martinia Ira Glogar